

Nili-Pekka

Pomokairan laidalla sijaitsevaan Nilivaaran taloon syntyi kesäkuussa 1872 poika. Metsät ja niiden eläimet kiehtoivat Pekkaa jo pienenä. Hän oppi myös käyttämään aseita. Pekan isä osasi tehdä kaikenlaisia töitä, erityisesti hän oli taitava seppä ja metsästäjä. Isä-Eerik ehti elämänsä aikana kaataa 13 karhua sekä lukuisia muita petoja suojellakseen lähiseutujen kotieläimiä. Ei siis ihme, että pojastakin kasvoi taitava eränkävijä.

Metsän riistaa tarvittiin myös syötäväksi. Ensimmäisen saaliinsa, neljä tavia, Pekka ampui kahdeksanvuotiaana suustaladattavalla luodikolla. Pyssyn lisäksi tarvittiin mukaan ruutisarvi, luotipussi ja nallikotelo. Maalintujen pyyntiin hän osallistui yksitoistavuotiaana. Isän ja sedän mukana Pekka pääsi myös karhuhakuun.

Kahdeksantoistavuotiaana Pekka lähti syystalvella pyytämään oravia, joiden nahasta maksettiin hyvä hinta. Samalla hän asetteli linnuille ansoja. Mukanaan Pekalla oli varusteita kantanut takkaporo ja Peni-koira. Neljäntenä pyytöpäivänä Peni törmäsi tiheään kuusikon tyvelle. Kuusen alaoksat vain heilahtivat kun kummukosta ampaisi pakoan pienehkö karhu ärhäkkä koira kintereillään. Pekka paineli perässä ja hätäntynyt kontio joutui kiipeämään kuuseen, mutta metsästäjän luodin tainnuttamana se putosi maahan. Kittilä oli saanut uuden karhunkaatajan, jota erätoverit myöhemmin kutsuivat ”Pomokairan pääministeriksi”. Kaikkiaan Nili-Pekka ehti pitkän elämänsä aikana pyytää 41 karhua. Karhumiehet pitivät metsän henkien lepyttämiksi aina peijaiset, jotta eivät menettäisi karhuonneansa.

Metsästys ei yksin elättänyt Pekan perhettä, mutta poronhoito niveltyi hyvin eränkäyntiin. Kauppamiehen taidot kehittyivät kun Pekka myi porojen lihat ja taljat sekä turkiseläinten nahat. Kairojen kauppatavaraa olivat myös muualta tuleville metsämiehille valmiiksi etsityt karhunkierrokset sekä karhujen ja ahmojen pennut.

Nili-Pekan nelijalkaisia erätovereita olivat neljä Peni-nimistä pyytökoiraa sekä Panu, Halli ja Musti. Aseistaan hän luotti eniten kolmiluotiseen drillinkiin. Kuu-luisat olivat myös kolmikymmenkiloiset pyyntiraudat, jotka ovat päätyneet Kittilän kotiseutumuseoon.

Lähde: Aapo-Matti Salmi: Kairojen kutsu.
Gummerus, Saarijärvi 1999.
Teksti: Päivi Rahikainen 2007

Kittilän kotiseutumuseo
Lapin museoportaa